

Toda a miña brusquidade contra a túa fráxil textura
de cadrelo

e aquel cheiro teu salvaxe de animal que treme
e sabe ser feroz

se hai montaña ou se hai lúa

ou se as deusas precipitan os designios.

Sabes volverme insomne

deixar pegadas en cada precipicio ao que me inclino.

Vou volver aprenderlle o teu nome aos meus soños

dubidan entre chamarte

ou perderte no templo vasto da memoria.

Estou sentada xusto alí

ardendo

alí temendo o teu regreso

e a vinganza toda.

Apaguei as túas formas de respirar cada vez que se

alumaban

escondín os teus restos baixo o cairo superior

—eu quería algo punzante para a túa custodia ninguén

te buscaría entre tanta saliva e tanta noite—.

Agora o meu padal é un berce que arrola

o esquecemento

polos séculos.

Atravésote acotío con aire quente e con palabras

é curioso que de ti apenas medre este silencio.

Retratos de vodas, partos e funerais

ari[t]mar

Difundir a música e a poesía, aproximar a cultura e a lingua da Galiza e Portugal

Promove: Escola Oficial de Idiomas de Santiago de Compostela, Xunta de Galicia

Organizan: Escola Oficial de Idiomas de Santiago de Compostela, Xunta de Galicia
e Concello de Santiago de Compostela

Patrocinan: Xunta de Galicia, Deputación Provincial da Coruña, Concello de Santiago de Compostela,

Agrupamento Europeo de Cooperación Territorial Galicia-Norte de Portugal

e Instituto Camões-Centro Cultural Portugués de Vigo

Colaboran: Facultade de Filoloxía de Santiago de Compostela, Escola Oficial de Idiomas de Ferrol,

Escola Oficial de Idiomas de Lugo, Escola Oficial de Idiomas de Pontevedra, Centros do Ensino Portugués

pelo Camões na Galiza, Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela

aritmar.gal

HÁ MULHERES QUE TRAZEM...

SÍLVIA MOTA

Há mulheres que trazem os livros nos olhos
passam rímel de palavras pelas pestanas
outras trazem o mar no ventre
quando salgam os poemas.

Umam velam a lua sobre o peito
enquanto um rio percorre o seu fluxo
e nas torrentes do inverno
acendem nas mãos o seu lume.

Outras encostam os olhos às paredes da casa
atravessam o silêncio
contornam o cansaço
quando desafiam as suas histórias.
Uma Penélope, uma Beatriz
a Ilha dos Amores que não existe
um Sebastião que come tudo
e outro que não regressa.

Há mulheres que de tanto
esperarem jamais vivem.

Ofício Volátil da Memória.

Poética edições, 2023, pág.37.

MORENA

DE NINGHURES

Letra: Manuel Lucas, Tomé Mouriño, Manuel "Cataqui"

Veño de bailar morena
veño de bailar
Veño de subir ao alto
que no alto vexo ben
quero ver aos meus amores
se se falan con alguén
Para bailar veño eu
para cantar miña irmá
para tocar o pandeiro
viva quen o ten na man
Veño de bailar morena
veño de bailar
Hoxe vai haber serán
hoxe vémonos na festa
a ver como saio desta
véndote mover no baile
Para bailar veño eu
para cantar miña irmá
para tocar o pandeiro
viva quen o ten na man
Veño de bailar morena
veño de bailar

NA ESCOLA

OS QUATRO E MEIA

Foi na escola que aprendi
Sobre plantas e animais
Dividi, multipliquei
Com três casas decimais

Hoje sei quais são as rochas
Que se formam nos vulcões
Fiz ditados, li poemas
Pontuei as orações

E de todas essas coisas
Que na escola eu aprendi
Nem um apontamento houve
Pra me preparar para ti

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciência de entender
Como pensa uma mulher

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciência de entender
Como pensa uma mulher

Aprendi a picotar
Fiz centenas de postais
Sei os sólidos e as formas
Bissetrizes, diagonais

Decorei as dinastias
E o nome de cada rei
Ainda lembro as capitais
Dos países que apontei

E de todas essas coisas
Que na escola eu aprendi
Nem um apontamento houve
Pra me preparar para ti

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciência de entender
Como pensa uma mulher

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciencia de entender
Como pensa uma mulher

De mochila presa às costas
Com dez quilos, talvez mais
Tantas vezes fui à escola
Aprender coisas banais

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciência de entender
Como pensa uma mulher

Se algo existe nesta vida
Que algum saber requer
É a ciência de entender
Como pensa uma mulher

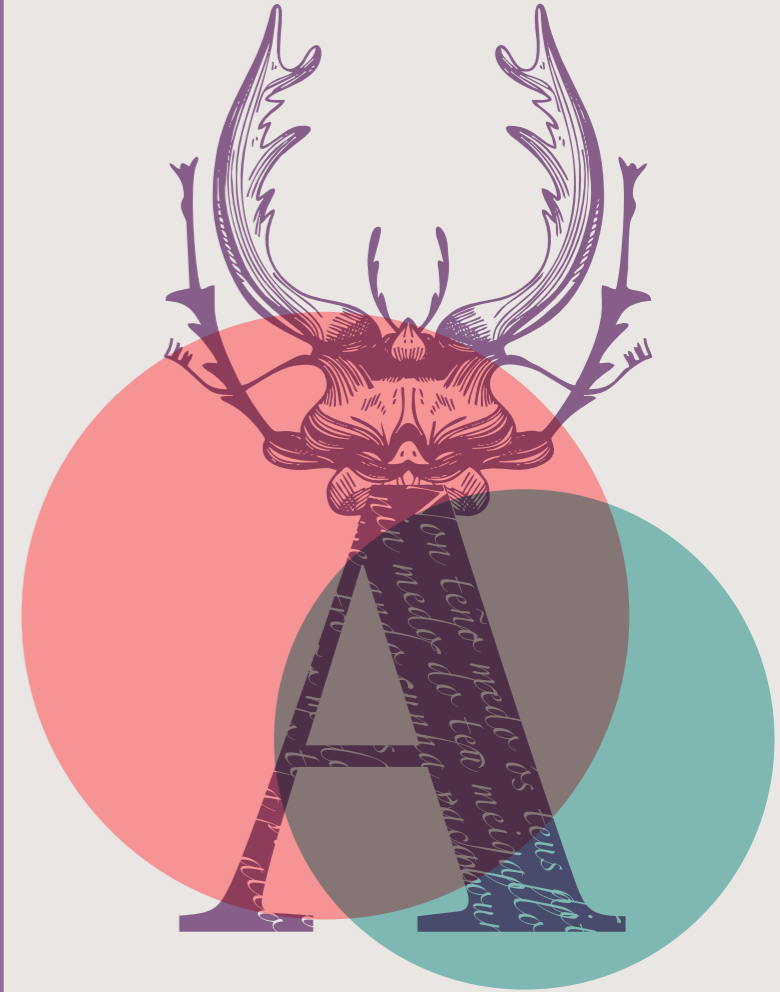
Tanto aprendi
Tanto aprendi
Nada sobre ti
Nada sobre ti

Tanto aprendi
(Se algo existe nesta vida)
Tanto aprendi
(Que algum saber requer)
Nada sobre ti
(É a ciência de entender)
Nada sobre ti
(Como pensa uma mulher)

Tanto aprendi
Tanto aprendi
Nada sobre ti
Nada sobre ti

ari[t]mar
galiza e portugal

Gala dos PREMIOS da MÚSICA e da POESÍA GALEGO-PORTUGUESAS

DE NINGHURES · OS QUATRO e MEIA
SILVIA PENAS · SÍLVIA MOTA LOPES
SCD. CONDADO

NOVEMBRO 22 · 20H30
Auditorio de Galicia
Santiago de Compostela

aRi(t)mar galiza e portugal é unha iniciativa da Escola Oficial de Idiomas de Santiago de Compostela, pertencente á Consellería de Educación, Formación Profesional e Universidades da Xunta de Galicia, que celebra este ano a súa novena edición. Este proxecto ten por obxectivo dar a coñecer e difundir a poesía e a música editada na Galiza e en Portugal, así como achegar a cultura e a lingua comúns dos dous países, no cadro das accións de desenvolvemento da Lei Valentín Paz-Andrade para o aproveitamento da lingua portuguesa e vínculos coa lusofonía.

O certame consta de catro categorías: mellor tema musical galego, mellor tema musical portugués, mellor poema galego e mellor poema portugués. A escolla é feita polo público xeral, galego e portugués, entre 10 poemas e cancións finalistas seleccionadas polo xurado do certame. O devandito xurado escolle tamén, entre as propostas achegadas polos seus membros, a persoa, iniciativa ou institución que, pola súa traxectoria, sexa merecente do premio especial á embaixada da amizade galego-lusófona

PALMARÉS DE MÚSICAS E POESÍAS PUBLICADAS EN 2023

Músicas gañadoras

Galiza: **MORENA**, DE NINGHURES

Portugal: **NA ESCOLA**, OS QUATRO MEIA

As segundas máis votadas:

AI DE MIN, CAAMAÑO&AMEIXEIRAS (GZ)

SAGITÁRIO, MIGUEL ARAUJO (PT)

As terceiras máis votadas:

ARDEN, MONDRA (GZ)

SAIA DA CAROLINA, CAROLINA DESLANDES (PT)

Poesías gañadoras

Galiza: **CANTO SEGUNDO PARA UN FILLO NON NADO**, SILVIA PENAS

Portugal: **HÁ MULHERES QUE TRAZEM...**, SÍLVIA MOTA

As segundas máis votadas:

DECLARA A DOR, CHUS PATO (GZ)

A ARTE DO ROUBO AS ESCURAS, JOANA M. LOPES (PT)

As terceiras máis votadas:

ENTRA O SOL CHEIRAR A CASA, CELSO FERNÁNDEZ SANMARTÍN (GZ)

MUDA DE LUGAR..., CESAR PIRES (PT)

DE NINGHURES

Agrupación formada no 2019 por músicos de varias zonas da Galiza, entre elas Carballo, Santiago de Compostela ou A Fonsagrada, e caracterizada por partir da música tradicional e o folk galegos para transitar por todo tipo de sonoridades, que van desde a electronic dance music ou o rock, ata os sons doutras tradicións ibéricas, así como a música magrebí ou latinoamericana. Teñen participado dalgúns dos grandes eventos da música galega coma o Festival de Ortigueira ou o compostelán TradFest.

OS QUATRO E MEIA

Agrupación formada por seis músicos que ten a súa orixe nunha xuntanza universitaria aló polo 2013 na cidade de Coimbra. Practican unha música que poderíamos definir como pop-rock, con tendencia a cancións lentas e emotivas, e alta presenza do piano e máis outros elementos como as seccións de corda. Acadaron unha alta notoriedade en Portugal no 2017 grazas ao seu disco "Pontos nos Is". No 2022 participaron no Festival da Canção co tema "Amanhã".

SILVIA PENAS

Nada en Vigo no 1980, Silvia Penas é o que poderíamos chamar unha poeta escénica, aquela de cuxa boca non saíra a palabra se non fora da man da representación ou a performatividade. Docente de lingua galega, así como de diferentes obradoiros de creación, ten sido recoñecida con multitude de premios pola súa labor no eido da poesía, coma o Premio de poesía Victoriano Taibo. No ano 2014 deu inicio, xunto ao músico Jesús Andrés Tejada, ao proxecto de poesía escénica Cintaadhesiva.

SÍLVIA MOTA

Poeta, pintora, ilustradora e autora de literatura infanto-xuvenil nada en Braga no ano 1970. Sílvia Mota Lopes comezou a pintar no ano 1993 e desde entón empezou a dar alento a unha personalidade artística na que a poesía e a imaxe pictórica son indisolubles. Boa proba delo é "Oficio volátil da memoria", o seu último poemario, con textos e ilustracións a cargo da propia autora. Entre o 2021 e o 2022 expuxo parte da súa obra nunha mostra, "Pintar com poesia" inspirada pola poesía de autores portugueses e galegos.

SCD. CONDADO

A Sociedade Cultural e Desportiva do Condado é unha entidade fundada en Salvaterra do Miño no ano 1973. Nada como organización no ámbito deportivo, logo comezou a dar sinais de vida no eido da cultura, promovendo actividades coma o famoso concerto que reuniu, no 1978, a Zeca Afonso, Vitorino e Fausto, con músicos locais. Desde o 1981 celebra o Festival da Poesía do Condado, evento concibido como encontro de convivencia entre poetas da Galiza e doutras nacionalidades, entre elas as dos países lusófonos.

CANTO SEGUNDO PARA UN FILLO NON NADO

SILVIA PENAS

SENTEI sobre a memoria con coidado
para que non rompese
coma se algo fose cortar a transmisión
de carne entre nós os dous.
Co meu peso abrín un oco
por exceso de preguntas:
onde estabas a existir antes de min?
Como era a túa transparencia?
Sentín a esfera do mundo
perder a súa casca no meu intestino
gabearon polos meus nervios de trapo
algunhas ratas, esquiós, furóns
chegaron ao núcleo mesmo do tempo
e unha tensión de arpa cravou
a miña silueta naquel edén terrible
xunto á raíz da araucaria.
Apareceu a túa voz
antes do diluvio
aínda antes
de que ouvease o bosque
en todos os desmaios desas mortas
por parir
e a súa suavidade fería os meus latexos.